

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Het recht op overdracht van aan beroep of bedrijf dienstbare goederen en van aandelen in een NV of BV op basis van Boek 4 BW

Koster, H.; Es, P.C. van; Castermans, A.G.; Breedveld, C.G.; Sikkema, T.H.

Citation

Koster, H. (2023). Het recht op overdracht van aan beroep of bedrijf dienstbare goederen en van aandelen in een NV of BV op basis van Boek 4 BW. In P. C. van Es, A. G. Castermans, C. G. Breedveld, & T. H. Sikkema (Eds.), *Hulde aan Huijgen* (pp. 129-136). Deventer: Wolters Kluwer. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3728458>

Version: Accepted Manuscript

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3728458>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Het recht op overdracht van aan beroep of bedrijf dienstbare goederen en van aandelen in een NV of BV op basis van Boek 4 BW

Harold Koster¹

1. Inleiding

Pim Huijgen heeft zich als hoogleraar notarieel recht met alle rechtsgebieden waar het notariaat mee in aanraking komt, bezig gehouden in talloze geschriften, colleges, symposia en leergangen. Een van de vele juridische thema's waarvoor Pim zich interesseert is het erfrecht.² In deze bijdrage ter ere van Pim Huijgen deel ik graag enkele gedachten over een onderdeel van het erfrecht dat een connectie heeft met mijn eigen vakgebied, het ondernemingsrecht. Ik doel daarbij op art. 4:38 BW.³ Hierin is een regeling opgenomen over het recht op overdracht van aan een beroep of bedrijf dienstbare goederen alsmede van aandelen in een NV of BV.⁴ Mijns inziens vormt deze bepaling een mooie aanleiding voor een bijdrage aan deze bundel. In deze bijdrage onderzoek ik de invulling en reikwijdte van deze bepaling en of er aanleiding is om deze bepaling aan te passen.

2. Het recht op overdracht van aan beroep of bedrijf dienstbare goederen

In art. 4:38 lid 1 BW is geregeld dat op verzoek van een kind of stiefkind van de erflater de kantonrechter de rechthebbende kan verplichten tot overdracht tegen een redelijke prijs aan het kind of stiefkind, dan wel diens echtgenoot, van de tot de nalatenschap of de ontbonden huwelijksgemeenschap behorende goederen die dienstbaar waren aan een door de erflater uitgeoefend beroep of bedrijf dat door het kind of stiefkind dan wel diens echtgenoot wordt voortgezet. De goederen dienen derhalve een functie te hebben in de beroeps- of bedrijfsuitoefening. Een verhuurd huis dat tot het bedrijf behoort maar dat geen functie in de bedrijfsuitoefening heeft, is niet dienstbaar aan dat bedrijf en daar kan het verzoek derhalve niet op zien.⁵ Deze faciliteit kan wel goederen behelzen die slechts voor een deel dienstbaar

¹ Verbonden aan de afdeling ondernemingsrecht van de Universiteit Leiden.

² Zie daarvoor onder meer W.G. Huijgen e.a., *Compendium erfrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2022.

³ Zie hierover ook W. Burgerhart, *Waarde en erfrecht* (Publicaties vanwege het Centrum voor Notarieel Recht), Kluwer 2008, p. 420 e.v..

⁴ De leden 1 tot en met 4 van art. 4:38 BW zijn van overeenkomstige toepassing ingeval de echtgenoot van de erflater een door de erflater uitgeoefend beroep of bedrijf voortzet, ook indien de echtgenoot ingevolge deze afdeling het vruchtgebruik van de desbetreffende goederen heeft of kan verkrijgen. Op deze bepaling ga ik in deze bijdrage verder niet in.

⁵ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1761.

zijn aan een door de erflater uitgeoefend beroep of bedrijf. Tijdens de parlementaire behandeling is aan de orde gekomen in hoeverre hierbij aansluiting dient te worden gezocht bij het fiscale begrip bedrijfsvermogen. Volgens de minister geldt dat het begrip ondernemingsvermogen uit destijds de Wet op de inkomstenbelasting 1964 veelal dezelfde goederen zal omvatten als de goederen die vallen onder het bereik van art. 4:38 BW. Niettemin meende de minister dat het mogelijk is dat voor een bepaald goed ten aanzien waarvan de erflater gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om het fiscaal tot zijn privévermogen te rekenen, door de kantonrechter toch toepassing wordt gegeven aan art. 4:38 BW. Ook de omgekeerde situatie is denkbaar, zo de minister.⁶ In de regel zal een voortzettende persoon voldoende belang hebben bij verkrijging van de beroeps- of bedrijfsgoederen, als zonder die verkrijging een vlotte bedrijfsvoering gehinderd wordt en deze goederen buiten de bedrijfsvoering ook niet van bijzondere waarde voor de rechthebbenden zijn, zoals emotionele waarde.⁷

Een vraag die hierbij vervolgens opkomt is wanneer er sprake is van een beroep of bedrijf. In de Groene serie Personenassociaties staat hierover het volgende: “De betekenis van het begrip bedrijf — en de afbakening ten opzichte van het begrip beroep — is omstreden. Aangenomen mag worden dat van een bedrijf in juridische zin sprake is wanneer de organisatie in kwestie naar verkeersopvattingen als een bedrijf kan worden aangemerkt. Kenmerken daarvan zijn: de gerichtheid van de organisatie op het behalen van winst, het duurzaam en georganiseerd karakter van de organisatie en het als zodanig naar buiten optreden in het economisch verkeer.”⁸ In diezelfde Groene serie: “Cv’s worden gebruikt als beleggingsinstrumenten en in de familiesfeer, in het kader van bedrijfsopvolging.”⁹ Volgens Van Olffen geldt: “Algemeen wordt aangenomen dat het uitoefenen van beheer- en houdsteractiviteiten een bedrijfsmatig karakter kunnen hebben.”¹⁰ In het ingetrokken wetsvoorstel personenvennootschappen werd de openbare vennootschap omschreven als “de vennootschap tot het uitoefenen van een beroep of bedrijf dan wel tot het verrichten van beroeps- of bedrijfsactiviteiten, die op een voor derden duidelijke wijze naar buiten optreedt onder een haar als zodanig gevoerde naam”. De minister van Justitie meldde hierbij: “Houdster- en beleggingsactiviteiten die mede gericht zijn op het besparen van kosten kunnen onder het begrip bedrijf of onder het begrip

⁶ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1762.

⁷ Zie *Kamerstukken II* 1997/98, 17 141, nr. 27, p. 25.

⁸ Onderdeel 1.12, begin 2^e alinea.

⁹ Onderdeel 1.12, begin 2^e alinea.

¹⁰ Asser/Maeijer & Van Olffen 7-VII 2021/19.

bedrijfsactiviteiten vallen.”¹¹ Ik meen dat voor de interpretatie van art. 4:38 BW hierbij aangesloten kan worden, zeker nu voor aandelen in een NV en BV de eis van beroep of bedrijf niet wordt gesteld.

Het bedrijf of beroep behoeft overigens niet door erflater tot zijn overlijden te zijn uitgeoefend.¹² Eveneens is niet vereist dat het (stief)kind dan wel diens echtgenoot werkzaam was in het door erflater uitgeoefende beroep of bedrijf. Het verzoek tot overdracht komt niet toe aan de echtgenoot of geregistreerde partner van het kind of stiefkind. Wel kunnen zij de voortzetter zijn. Voorts behoeft het kind of stiefkind niet erfgenaam van de erflater te zijn. Ook als een kind onterfd is, dan kan dit kind indien aan de voorwaarden wordt voldaan, nog steeds een beroep doen op deze regeling. Of sprake is van een situatie die als voorzetting kan worden aangemerkt, daarvoor is beslissend of de identiteit van de door de erflater gevoerde onderneming bewaard blijft. Voor een richtsnoer voor invulling hiervan kan gekeken worden naar de regeling van overgang van ondernemingen in art. 7:662 BW.¹³ Ik meen dat als voorzetting al voor het overlijden van de erflater was ingezet, dat afhankelijk van de omstandigheden van het geval, ook kan kwalificeren voor toepassing van deze regeling.

Een dergelijk verzoek kan worden ingewilligd mits daardoor een zwaarwegend belang van het kind of stiefkind wordt gediend en in vergelijking hiermede het belang van de rechthebbende niet ernstig wordt geschaad. Rechtverkrijgenden van een erfgenaam worden in dit kader ook als rechthebbenden aangemerkt. Een dergelijk verzoek kan eveneens succesvol worden gedaan door twee of meer (stief)kinderen die het beroep of bedrijf wensen voort te zetten.¹⁴ In een dergelijk geval komt aan de rechter een grote mate van beleidsvrijheid toe.¹⁵ Dit recht tot het doen van dit verzoek vervalt na verloop van een jaar na het overlijden van de erflater. Voor de overnameprijs geldt voorts dat deze redelijk dient te zijn opdat het niet onmogelijk is om het bedrijf voort te zetten.¹⁶ Het te verwachten rendement en de continuïteit van het beroep of bedrijf zal hierbij van belang zijn.¹⁷ Heeft de kantonrechter een redelijke prijs vastgesteld, dan zijn legitimarissen hier ook aan gebonden, aangezien de legitieme niet afdoet aan andere wettelijke rechten van titel 3 afdeling 2 van Boek 4 BW.

¹¹ *Kamerstukken II* 2005/06, 28 746, nr. 5, p. 11.

¹² Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1761.

¹³ Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1762.

¹⁴ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1761.

¹⁵ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1761.

¹⁶ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1761.

¹⁷ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1768.

Bij zijn beschikking kan de kantonrechter nadere regelingen treffen. Zo kan de rechter op grond daarvan de verplichting opleggen om de tot het bedrijf behorende schulden voor zijn rekening te nemen. Wat evenwel niet kan, is dat de rechter het ontslag uit de aansprakelijkheid van de (overige) erfgenamen jegens een schuldeisers kan opleggen.¹⁸ Een nadere regeling zou ook kunnen zien op het aan de overdrachtsverplichting als voorwaarde verbinden dat aan de overdragende rechthebbende(n) bepaalde (gebruiks)rechten zullen toekomen.¹⁹ Voorts zou gedacht kunnen worden aan het verbinden van een recht van eerste koop ten gunste van de erfgenamen ingeval van de intentie tot vervreemding van alle of bepaalde van de verkregen goederen. Een andere nadere regeling zou een meerwaardeclausule ten gunste van de erfgenamen kunnen behelzen. Ook zou bepaald kunnen worden dat ingeval niet een bepaalde minimale tijdsduur wordt voortgezet, dat dan de erfgenamen het recht hebben om de op basis van art. 4:38 BW overgedragen goederen (terug) te verkrijgen.

Van het recht op overdracht van aan beroep of bedrijf dienstbare goederen op basis van art. 4:38 BW kan bij uiterste wilsbeschikking niet van worden afgeweken, zo bepaalt art. 4:41 BW. Heeft erflater goederen die dienstbaar waren aan een door de erflater uitgeoefend beroep of bedrijf gelegateerd aan een derde, dan geldt dus dat het recht van art. 4:38 dit legaat opzij zet. Het betekent ook dat de erflater niet bij uiterste wilsbeschikking kan laten vastleggen dat deze rechten slechts partieel of voorwaardelijk kunnen worden uitgeoefend. Wel zal het bepaalde in art. 4:5 BW hier toepassing kunnen vinden, waardoor op verzoek van de schuldenaar de rechtbank wegens gewichtige redenen kan bepalen dat een geldsom die krachtens dit Boek 4 BW of in verband met de verdeling van de nalatenschap krachtens titel 7 van Boek 3 is verschuldigd, eerst na verloop van zekere tijd, hetzij ineens, hetzij in termijnen behoeft te worden voldaan.²⁰ Ten slotte, als verkregen wordt op grond van art. 4:38 BW betreft het een verkrijging krachtens erfrecht.

3. Het recht op overdracht van aandelen in een NV of BV

¹⁸ Zie Hof Arnhem-Leeuwarden 28 februari 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:2269.

¹⁹ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1762.

²⁰ Hierbij let de rechtbank op de belangen van beide partijen. Aan een inwilliging kan de voorwaarde worden verbonden dat binnen een bepaalde tijd een door de rechtbank goedgekeurde zakelijke of persoonlijke zekerheid voor de voldoening van hoofdsom en rente wordt gesteld.

In art. 4:38 lid 2 BW is aanvullend vastgelegd dat de regeling van het eerste lid van art. 4:38 BW van overeenkomstige toepassing is ten aanzien van aandelen in een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid waarvan de erflater bestuurder was en waarin deze alleen of met zijn medebestuurders de meerderheid der aandelen hield, indien het kind of stiefkind, dan wel diens echtgenoot ten tijde van het overlijden bestuurder van die vennootschap is of nadien die positie van de erflater voortzet. Een beroep op deze bepaling is ook toegestaan indien de erflater reeds voor zijn overlijden als bestuurder was teruggetreden. Niet vereist is dat het (stief)kind dan wel diens echtgenoot ten tijde van het overlijden van erflater reeds bestuurder van de vennootschap was, omdat ook bij voortzetting hiervan voldaan wordt aan de wettelijke criteria. Ingeval twee of meer van erfaters (stief)kinderen of echtgenoten van die (stief)kinderen bestuurder van de vennootschap zijn, kunnen twee of meer van hen een dergelijk verzoek indienen. Indien dit verzoek toewijsbaar is, zal de kantonrechter dienen te beslissen aan wie overgedragen dient te worden. De kantonrechter kan dan ook beslissen dat de aandelen aan meerdere (stief)kinderen of echtgenoten van die (stief)kinderen dienen te worden overgedragen. Ook dit recht vervalt na verloop van een jaar na het overlijden van de erflater en van het recht op overdracht van aandelen in een NV of BV op basis van art. 4:38 BW kan eveneens bij uiterste wilsbeschikking niet worden afgeweken.

Van belang voor toepassing van art. 4:38 lid 2 BW is dat vereist is dat de erflater alleen of met zijn medebestuurders de meerderheid van de aandelen hield. De bepaling kan dus ook toepassing vinden als erflater zelf slechts een klein percentage aandelen bezat. Onduidelijk is of er een samenhang is tussen het bezitten van de meerderheid van de aandelen en het zijn of worden (van het kind of stiefkind dan wel diens echtgenoot) van bestuurder in die zin dat met het meerderheidsvereiste bedoeld wordt dat men een bestuurdersbenoeming kan bewerkstelligen. Als dat laatste het geval zou zijn, dan zouden stemrechtloze aandelen in een besloten vennootschap dus niet relevant zijn en zou het in art. 4:38 lid 2 BW gaan over aandelen waaraan stemrecht is verbonden. Voorts zouden dan ook afspraken in een aandeelhoudersovereenkomst over stemrecht van invloed kunnen zijn op het behalen van de vereiste meerderheid. Hetzelfde zou dan gelden voor loyaliteitsstemrecht, dat wil zeggen aandelen met extra stemrecht. Het zou goed zijn als dit nog eens door de wetgever of in de jurisprudentie wordt verduidelijkt.

Het bepaalde in art. 4:38 lid 2 BW ziet op basis van de parlementaire geschiedenis ook op aandelen in een holdingvennootschap maar niet op de door een holdingvennootschap gehouden aandelen in een werkmaatschappij, aangezien deze niet in de nalatenschap vallen.²¹ De wettekst lijkt wat dit aspect betreft op het bepaalde in art. 1:88 lid 5 BW. De Hoge Raad heeft het begrip ‘aandelen’ in art. 1:88 lid 5 BW evenwel inmiddels ruim uitgelegd.²² Volgens de Hoge Raad is art. 1:88 lid 5 BW van toepassing ongeacht of de bestuurder rechtstreeks aandeelhouder is van de desbetreffende vennootschap. Mijns inziens zou hetzelfde dienen te gelden voor art. 4:38 lid 2 BW.²³ Van belang is mijns inziens vooral of er feitelijke zeggenschap is over die werkmaatschappij.²⁴ Het zou goed zijn als ook dit nog eens door de wetgever of in de jurisprudentie wordt verduidelijkt.

Voorts is blijkens de parlementaire geschiedenis art. 4:83 lid 2 BW ook niet van toepassing op certificaten van aandelen.²⁵ Ik citeer de wetgever:

“Met de Commissie Erfrecht zie ik in dit verband overigens, zulks in aansluiting op de jurisprudentie met betrekking tot art. 1:88 lid 1 onder c en lid 4 (thans: lid 5), geen aanleiding om art. 4:2A.2.9 (thans 4:38) ook toepassing te doen vinden ten aanzien van certificaten van aandelen”.

Hetzelfde leek voor de toepassing van art. 1:88 lid 5 BW te gelden, omdat blijkens de parlementaire geschiedenis de wetgever daar een eenvoudige regeling voor ogen had. Ik citeer de wetgever:

“Het is juist dat in de voorgestelde wetstekst geen rekening is gehouden met afwijkingen van de normale regeling van het stemrecht en evenmin met de mogelijkheid van certificering van aandelen. In het vennootschapsrecht is dat wel het geval, begrijpelijk, omdat dit een, in beginsel dwingende, regeling geeft van de inrichting der vennootschap, waarbij met alle denkbare mogelijkheden dient te worden gerekend. Dit heeft, mede ter voorkoming van misbruiken, een ingewikkelde

²¹ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1767.

²² HR 11 juli 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF7513.

²³ Zo ook Asser-Perrick 4 2021/394. Zie ook hierover W. Burgerhart, *Bedrijfsopvolging*, Preadvies KNB 2005, p. 420 e.v.

²⁴ Zie ook hierover W. Burgerhart, *Waarde en erfrecht* (Publicaties vanwege het Centrum voor Notarieel Recht), Kluwer 2008, p. 462 e.v..

²⁵ Zie Parl. Gesch. BW Inv. Boek 4 2003, p. 1767.

regeling tot onvermijdelijk gevolg. Daaraan bestaat hier geen behoefte. De vennootschappen waarop de onderhavige bepaling het oog heeft, zijn zelden gecompliceerd van structuur; afwijking van de wettelijke stemregeling en certificering van aandelen zijn denkbaar, maar zullen weinig voorkomen. Een eenvoudige, doorzichtige regeling verdient de voorkeur, indien deze maar de criteria bevat die hier van belang zijn, nl. een combinatie van zeggenschap en financieel belang, zoals die zich voor de ondernemer ook bij de eenmanszaak en de vennootschap onder een firma voordoet. Wie voorkeur heeft voor een ingewikkelde structuur, moet voor het verschaffen van borgtocht de toestemming van zijn echtgenoot zien te verkrijgen.”²⁶

Inmiddels is door de Hoge Raad evenwel anders geoordeeld. Volgens de Hoge Raad kan het begrip ‘aandelen’ in art. 1:88 lid 5 BW ruim geïnterpreteerd worden en kan het ook op certificaten zien.²⁷ Mijns inziens zou hetzelfde dienen te gelden voor art. 4:38 lid 2 BW.²⁸ Ook hier zou het goed zijn als dit nog eens door de wetgever of in de jurisprudentie wordt verduidelijkt.

In het derde lid van art. 4:38 BW is voorts bepaald dat deze bepaling slechts van toepassing is voor zover de statutaire regels over overdracht van aandelen zich daartegen niet verzetten.²⁹ Is er sprake van een statutaire blokkeringsregeling in de vorm van een goedkeuringsregeling, dan zijn de (stief)kinderen waar dat aan de orde is, verplicht voor goedkeuring te stemmen, omdat dit samenhangt met de door de kantonrechter aan hen opgelegde verplichting tot overdracht. Was naast erflater evenwel een of meer derden aandeelhouder van de vennootschap, dan is toepassing van deze regeling mogelijk niet haalbaar. In dat geval heeft namelijk mogelijk die andere aandeelhouder (of aandeelhouders), indien hij dit verlangt, op basis van art. 2:87 en 195 lid BW recht op een prijs, gelijk aan de waarde van zijn aandeel of aandelen, vastgesteld door een of meer onafhankelijke deskundigen. Die prijs zou wel eens hoger kunnen liggen dan een redelijke prijs, zijnde een prijs die redelijk is opdat het niet onmogelijk is om het bedrijf voort te zetten.

²⁶ Parl. Gesch. BW Inv. 3, 5 en 6 Aanpassing BW 1991, p. 34.

²⁷ HR 8 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN1402.

²⁸ Zo ook Asser-Perrick 4 2021/394. Zie ook hierover W. Burgerhart, *Bedrijfsopvolging*, Preadvies KNB 2005, p. 420 e.v.

²⁹ Zie hierover ook Asser/Perrick 4 2021/394.

De regeling in art. 4:38 lid 2 BW ziet alleen op de naamloze vennootschap en de besloten vennootschap naar Nederlands recht. Gelet op het beschikbare palet aan rechtsvormen en de behoefte in de praktijk is het niet per se logisch om de reikwijdte van de wettelijke regeling te beperken tot de naamloze vennootschap en de besloten vennootschap. Immers, ook voor een coöperatie wordt in de praktijk regelmatig gekozen als een alternatief voor een kapitaalvennootschap. Daarbij is van belang dat coöperaties aandelen kunnen uitgeven tegen volstorting van een nominaal bedrag.³⁰ De huidige wettelijke regeling belemmert dit niet. Mijns inziens zou daarom heroverwogen moeten worden of de wettelijke regeling niet ook voor coöperaties kan gelden. Voorts sluit de wettelijke regeling (onder meer ook) andere EU/EER-kapitaalvennootschappen uit en ook kapitaalvennootschappen uit de BES-eilanden en Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Dit laatste is zeker geen voor de hand liggende keuze, omdat de BES-eilanden, Aruba, Curaçao en Sint Maarten een goed ontwikkeld rechtspersonenrecht kennen dat gebaseerd is op het Nederlandse recht. Naar mijn mening verdient deze keuze ook heroverweging.

Ten slotte vraag ik aandacht voor personenvennootschappen. Op dit rechtsgebied zit er een ingrijpende wetswijziging aan te komen. Op 10 oktober 2022 is het tweede ambtelijk voorontwerp Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de modernisering van de regeling omtrent personenvennootschappen (Wet modernisering personenvennootschappen) ter consultatie gepubliceerd. Het eerste voorontwerp was op 21 februari 2019 ter consultatie gepubliceerd. Het doel van de nieuwe wetgeving is een moderne toegankelijke regeling te creëren die ondernemers faciliteert, passende bescherming biedt aan schuldeisers en zekerheid aan het handelsverkeer. Er zijn in Nederland circa 237.000 personenvennootschappen. Het betreft 38.000 maatschappen, 188.000 vennootschappen onder firma en 11.000 commanditaire vennootschappen.³¹ Een belangrijke wijziging is de toekenning van rechtspersoonlijkheid. Hierdoor kunnen goederen op naam van de vennootschap worden gesteld. Dit vereenvoudigt ook de toe-en uittreding van vennoten. Voor het toekennen van rechtspersoonlijkheid wordt reeds lange tijd gepleit, omdat het de toe-en uittreding van vennoten vereenvoudigt.³² Gelet op deze ontwikkeling zou mijns inziens

³⁰ Zie hierover G.J.H. van der Sangen, *Texels Eigen Stoomboot. Omzetting van een naamloze vennootschap in een coöperatie*, *Stichting & Vereniging* 1995, p. 135 t/m 142.

³¹ Ontwerp MvT p. 2.

³² Zie hierover W.J.M. van Veen, *Rechtspersoonlijkheid van de personenvennootschap*, *Ondernemingsrecht* 2019/107.

daarom heroverwogen moeten worden of de wettelijke regeling van 4:38 lid 2 BW niet ook voor personenvennootschappen met rechtspersoonlijkheid kan gelden.

4. Conclusie

In art. 4:38 BW is een regeling opgenomen over het recht op overdracht van aan een beroep of bedrijf dienstbare goederen alsmede van aandelen in een NV of BV. In deze bijdrage onderzocht ik de invulling en reikwijdte van deze bepaling en of er aanleiding is om deze bepaling aan te passen. Het is mijns inziens positief dat er een wettelijke regeling is voor die gevallen waarin de voorzettingsbehoefte niet al tijdens leven van de erflater (voldoende) is geregeld. Wel is gebleken dat de wettelijke regeling nog enkele vragen oproept. Ook zijn er aspecten die heroverweging verdienen. Daartoe is in deze bijdrage een aantal suggesties gedaan. Deze kanttekeningen nemen niet weg dat de ik zeker positief ben over deze regeling.

Ik sluit af met de toepasselijke woorden van Dine:

“... shareholders rights provide great fun for academics and some rich pickings for lawyers but are otherwise a fairly incoherent mess”.³³

³³ Zie haar rapport opgenomen in “Rights of minority shareholders”, onder redactie van E. Perakis, Bruylant 2004.